

[Per Hækkerup.]

vil komme til behandling på det forestående NATO-ministermøde.

Med disse bemærkninger skal jeg igen understrege, at vi er enige i de to hovedlinjer for NATO, som er trukket op i den såkaldte Harmelrapport, og som udenrigsministeren gengiver: på den ene side fastholde NATO som den ramme, inden for hvilken også dansk forsvar skal ses, og på den anden side fastholde, at NATOs anden hovedopgave er at virke i afspændingspolitikken, som vi er enige i alene på længere sigt kan bringe en varig løsning af vore sikkerhedsproblemer.

Ivar Nørgaard: Jeg skal gøre nogle bemærkninger om vor markedspolitik. Det synes jo nu tydeligt, at Frankrig ikke vil tillade os at realisere vort markedspolitiske mål; mange havde håbet, at det kunne lade sig gøre, måske med en lille tidsmæssig forskydning, hvis man hindrede franskmændene i at artikulere deres nej, hvis man gennemførte nogle længeregående forhandlinger inden for Kommissionen og dermed udsatte Frankrigs endelige stillingtagen. Det lykkedes som bekendt ikke, franskmændene har sagt ualmindelig tydeligt nej til optagelse af de ansøgende lande.

Og dermed er vi stillet i en situation, hvor vi må give os til at skønne over, hvor lang tid dette nej bliver opretholdt. Så vidt jeg kan bedømme det, så må man indstille sig på, at det vil være en rum tid. Det er jo nemlig ikke kun general de Gaulle, der af politiske grunde ikke ønsker fællesmarkedet udvidet, men det er i høj grad franske erhvervskredse, som ikke ønsker at udvide det nuværende fællesmarked. De synes, at det i forvejen er temmelig vidt, man er gået med at åbne sig for de andre fællesmarkedslande, og de har jo som bekendt tradition for en protektionistisk holdning. Derfor kræver man i fransk erhvervsliv en tilpasningsperiode inden for det nuværende fællesmarked, og den må vi altså så affinde os med de vil gennemføre uden at

lukke England, Norge, Danmark, Sverige og Irland ind.

Der har været talt om, at man så kunne gøre noget andet, som mere eller mindre mindede om optagelse i fællesmarkedet. De Gaulle var jo den første, der nævnte ordet „særarrangementer“; han nævnte det, samtidig med at han i sit presseinterview sagde nej til optagelse af England. Der sagde han, at man kunne jo tænke sig ikke at optage England, for det var det ikke modent til, som han udtrykte sig, men det udelukkede ikke, at man kunne gennemføre særarrangementer. Det er jo senere blevet klart, at det, de Gaulle og Frankrig forstår ved særarrangementer, er ikke særlig vidtgående, idet det er nogle tosidede handelsarrangementer, som kan indgås enten mellem de enkelte lande i fællesmarkedet og omverdenen eller mellem hele fællesmarkedet og enkelte af landene i omverdenen. Man har oven i købet set eksempler nævnt på, hvordan franskmændene kunne tænke sig et arrangement med England, nemlig således at man lukkede engelske industrivarer ind i fællesmarkedet, mod at englænderne modtog noget af fællesmarkedets landbrugsproduktion. Så vi kan jo sige, at det franske forslag om særarrangementer ikke blot slet ikke tilfredsstiller os som en erstatning for medlemskab, men det er direkte til skade for os, hvis det skal arrangeres ved, at man tilgodeser fællesmarkedets landbrugseksportinteresser.

Som markedsministeren nævnte det, har man jo også drøftet de tyske forslag om særarrangementer, som fulgte i kølvandet af de Gaulles antydning, og det synes klart, at der ikke er nogen vej ved en udbygning på de Gaulles idé med noget mere vidtgående, end han havde tænkt sig; det var jo det, tyskerne regnede med: at man ligesom kunne finde en vej ind i fællesmarkedet ved at bygge på de Gaulles ideer om særarrangementer; men så udvide dem i forhold til, hvad de Gaulle selv havde foreslået. Det har franskmændene nu klart sagt nej til, og derfor er der ikke realitet i det heller.